

Federacja Naukowa WSB-DSW w Gdańsku

80-266 Gdańsk, Aleja Grunwaldzka 238A

e-mail: bogdannogalski.bn@gmail.com

e-mail: bnogalski@wsb.gda.pl

Prof. dr hab. dr h. c. multi Bogdan Nogalski

**Recenzja
osiągnięć naukowych i aktywności naukowej
dra Marcina Lisa
ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości**

1. Wstęp

Podstawą sporządzenia recenzji jest uchwała Rady Dyscypliny Naukowej Nauki o Zarządzaniu i Jakości Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej nr 4/2021/2022 z dnia 5 listopada 2021 w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Marcinowi Lisowi w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, a także pismo dr hab. Katarzyny Szczepańskiej – Woszczyzna, prof. AWSB, Proroktora ds. Nauki i Kształcenia Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej z dnia 10 listopada 2021 roku.

W/w pismo dotyczy sporządzenia oceny w formie recenzji ukierunkowanej na pytanie: *czy osiągnięcia naukowe dra Marcina Lisa¹ odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.)*.

Niniejsza recenzja uwzględnia także wymagania oraz oczekiwania dotyczące struktury, formy i zakresu problemowego tego dokumentu zawarte w § 2 pkt.4 Umowy o dzieło autorskie nr 1344/2021/2022 z dnia 13 listopada 2021 roku.

Jednocześnie jako **Recenzent** dokonujący oceny wniosku dra M. Lisa **oświadczam**, że wykonanie przedmiotu umowy leży w moich możliwościach i nie istnieją żadne przeszkody natury technicznej i prawnej uniemożliwiającej w całości lub w części wykonanie przedmiotu umowy. Jednocześnie **oświadczam**, że nie istnieją jakiegokolwiek okoliczności mogące wywołać wątpliwości ci do mojej bezstronności; w szczególności: **nie byłem** współautorem prac naukowych kandydata do stopnia dr hab.; **nie uczestniczyłem/nie uczestniczę** wspólnie z kandydatem w zespołach badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych/międzynarodowych; **nie prowadziłem** wspólnie z kandydatem prac naukowych w instytucjach naukowych; **nie sporządzałem** recenzji w innych postępowaniach o awans naukowy kandydata, **nie pełniłem** funkcji promotora/promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim kandydata; **nie wykonuję pracy/nie wykonywałem pracy** w oparciu o stosunek pracy w okresie ostatnich 3 lat w jednostce organizacyjnej przeprowadzającej postępowanie hab; **nie zachodzą** inne określone w art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kpa (Dz. U. z 2020 r. poz. 256), które skutkowałyby niemożnością wykonania przedmiotu umowy.

Dokumentacja opisująca wniosek dra M. Lisa² dotarła do recenzenta w dniu 15 listopada 2021 roku i zawierała: wniosek z dnia 06.09.2021 roku o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia dr hab. w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości; dane wnioskodawcy, kopię dyplomu doktorskiego, autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych Habilitanta, wykaz osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, zestaw wybranych 20 publikacji naukowych oraz zestaw wybranych dyplomów, certyfikatów oraz zaświadczeń potwierdzających aktywność naukową, organizacyjną, popularyzatorską, a także dydaktyczną Habilitanta.

Dokumentacja zawiera też **główne osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się w aktualnym postępowaniu habilitacyjnym o nadanie stopnia dra hab., tj. monografię pt. *Kształtowanie relacji uczelni z przedsiębiorstwami w warunkach transformacji cyfrowej*, PWN, Warszawa 2021.**

Konkluzja i rekomendacja

Konkluzja. Oceniane główne osiągnięcie naukowe Habilitanta pt. *Kształtowanie relacji uczelni z przedsiębiorstwami w warunkach transformacji cyfrowej*, dobrze wpisuje się merytorycznie i metodycznie w wiele nurtów i obszarów dociekań z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości, m.in. w nurt zarządzania strategicznego, nurt zarządzania marketingowego, czy nurt społecznej odpowiedzialności uczelni. Owe nurty - w rozpatrywaniu omawianego w monografii problemu/zagadnienia - cieszą się dużym zainteresowaniem zarówno badaczy (teorii), jak i menedżerów (praktyka), bowiem stanowią skuteczną płaszczyznę poszukiwania sposobów poprawy efektywności funkcjonowania i rozwoju organizacji jaką jest uczelnia wyższa, a także jakości jej produktu w dynamicznie zmiennych, określonych transformacją cyfrową warunkach. Obszary zainteresowań Habilitanta wyrażane w monografii stanowią podstawę budowy elastycznych struktur organizacyjnych i merytorycznych oraz współpracy w ramach nowoczesnych [współczesnych] koncepcji i metod zarządzania uczelniami wyższą wspomaganą nowoczesną technologią cyfrową. Oceniana monografia znakomicie wpisuje się w te nurty poszukiwań, które związane są z ewolucją i rewolucją koncepcji i metod zarządzania. Wymienione wyżej nurty zostały wzbogacone przez Habilitanta poprzez przeprowadzone przez niego analizy i proponowane rozwiązania. Jednocześnie stanowią one doskonałą podstawę i przesłankę do dalszej dyskusji naukowej. Fakt ten uznaję za poważny walor monografii, który zmusza środowisko do refleksyjnego spojrzenia na podstawy merytoryczne i metodyczne uprawianej dyscypliny naukowej.

¹ Dr Marcin Lis jest pracownikiem badawczo dydaktycznym zatrudnionym w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej, pełniąc w niej jednocześnie funkcję Proroktora ds. Studenckich i Współpracy z Otoczeniem.

² Warto podkreślić profesjonalizm Habilitanta w sporządzeniu dokumentacji postępowania habilitacyjnego. Jest ona przygotowana w sposób perfekcyjny i przejrzyste ilustruje jego wieloletnie dokonania na wszystkich wymaganych ustawą polach.

Recenzowana monografia wypełnia lukę w dorobku polskich badaczy zajmujących się problematyką organizacyjną funkcjonowania i rozwoju podstawowych instytucji szkolnictwa wyższego jakimi są uczelnie wyższe w dynamicznie zmiennych uwarunkowaniach. Habilitant badając podjęty problem w szerokim zakresie, kładzie w monografii:

- z jednej strony, nacisk na określenie istoty kształtowania dotychczas relacji uczelnia/biznes/uczelnia w tradycyjnych warunkach funkcjonowania obu instytucji, charakterystycznych własności tego procesu [które identyfikuje i poznaje w drodze dobrze przygotowanych i poprawnie przeprowadzonych (przy użyciu wielu narzędzi i metod) badań empirycznych],
- z drugiej na oryginalną projekcję rozwiązań (model) doskonalących obecny stan, a zarazem wskazujących nowe możliwości i kierunki rozwoju. Tymi działaniami dr M. Lis wzbogaca dorobek nauk o zarządzaniu i jakości i jednocześnie znacznie wpływa na rozwój tej dyscypliny naukowej.

W głównym osiągnięciu naukowym Habilitanta mamy do czynienia nie tylko z oryginalnością ujęcia problemu, odważnymi poglądami Habilitanta popartymi erudycją czy dogłębną znajomością najnowszej literatury, ale także z autorską, ciekawą diagnostycznie i poznawczo metodyką badawczą, która może być nie tylko użyteczną w dalszym pogłębianiu badanego zagadnienia, ale także służyć może rozwojowi badanych uczelni, m.in. poprzez rozszerzenie paradygmatu organizacji opartej na wiedzy, organizacji służącej otoczeniu oraz wzbogaceniu procesu badań nad szkolnictwem wyższym o wybrane elementy dorobku zarządzania strategicznego, zarządzania marketingowego, czy społecznej odpowiedzialności. Recenzowaną rozprawę w swym wymiarze praktycznym, uznaję za swoisty, naukowy manifest, zwracający – na tle współczesnych wyzwań - uwagę środowiska na:

- konieczność zmian w uczelniach wyższych, związanych z ich rolą we współtworzeniu społeczeństwa wiedzy i gospodarki opartej na wiedzy w kontekście oczekiwań społeczeństwa dotyczących skutecznego transferu/wymiany osiągnięć naukowych (wyników badań) i doświadczeń na linii uczelnia/biznes/uczelnia,
- dostrzegane słabości zarządzania strategicznego i zarządzania marketingowego w uczelniach, w tym w budowaniu trwałych i efektywnych oraz obopólnie korzystnych relacji/wymiany z otoczeniem, zwłaszcza rozpatrywanych w kontekście transformacji cyfrowej,
- niedostatek prac badawczych dotyczących tej problematyki w Polsce.

Oceniane główne osiągnięcie naukowe Habilitanta posiada charakter poważnej, konceptualnie i empirycznie ugruntowanej monografii. W warunkach polskich nie jest to zjawisko nazbyt powszechne. Stanowi ono solidne wsparcie służące zrozumieniu i ugruntowaniu wiedzy opisującej skomplikowane i złożone zagadnienia dotyczące procesu doskonalenia koncepcji zarządzania współczesną, polską uczelnią wyższą i podstaw metodycznych jej funkcjonowania/rozwoju w dynamicznie zmiennych warunkach (obecnie transformacji cyfrowej), czym przyczynia się do rozwoju nauk o zarządzaniu i jakości.

Przygotowana przez dra M. Lisa praca awansowa wskazuje, że rozwój nauki [w tym i nauki o zarządzaniu i jakości] jest nigdy nie kończąca się opowieścią. Budowanie teorii bowiem właściwie nie ma zakończenia. Rozwija się poprzez dyskusję i badania empiryczne, i w tej dyskusji oraz badaniach, oceniana praca zajmuje bardzo ważne miejsce. Stanowi kluczowy punkt wyjścia [asumpt] do takiej dyskusji i dalszych badań. Uważam to za duże osiągnięcie autora recenzowanej pracy. Równocześnie uważam, że główne osiągnięcie naukowe Habilitanta tj. monografia pt. *Kształtowanie relacji uczelni z przedsiębiorstwami w warunkach transformacji cyfrowej*, stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, czyniąc tym samym zadość zapisom art. 219 ust. 1 pkt. 2. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauki*

Moim zdaniem słusznie się stało, iż opracowanie o tym charakterze powstało i że Habilitant zwraca uwagę na nowe dotychczas nie badane aspekty i wymiary. Stanowią one przejawy nowej wartości i atrakcyjności poznawczej tego dzieła. Habilitantowi należy się za to duże uznanie, bowiem monografia w sposób istotny wzbogaca zasoby wiedzy o nowoczesnych, elastycznych strukturach organizacyjnych, ich funkcjonowaniu/rozwoju oraz przydatności w procesie budowania konkurencyjnej i przedsiębiorczej uczelni wyższej. Stanowi to nowe, perspektywiczne badawczo ujęcie tej problematyki, które może stanowić inspirację do podjęcia kolejnych badań i przygotowania prac koncepcyjno - implementacyjnych.

W recenzji awansowej na stopień doktora habilitowanego, ocenie należy poddać nie tylko rozprawę ale także i dorobek, czyli inne osiągnięcia naukowe. Są one opisywane w ustawie w art. 219 ust. 1 pkt. 3 jako istotna aktywność naukowa. W tym kontekście stwierdzam, że Habilitant posiada bogaty dorobek ilościowy, jakościowo na poziomie wysokim. Uznaję go za twórczy i oryginalny, znany zarówno wśród środowisk specjalistów, jak i praktyków. Stanowi wynik konsekwentnego, wieloletniego i dobrze ukierunkowanego rozwoju własnego. Habilitant wykazuje dużą aktywność środowiskową [konferencyjną], jak i badawczą w zakresie realizacji projektów naukowych. Zakres zaangażowania naukowego i publikacyjnego dra M. Lisa uważam za spełniający wymagania art. 219 ust. 1 pkt. 3. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauki* , na wysokim poziomie. Również zakres aktywności dydaktyczno – organizacyjnej Habilitanta oceniam jako wysoki.

Konkludując; stwierdzam, że okres pracy naukowo – badawczej, dydaktycznej, organizacyjnej i pozostałej dra M. Lisa pomiędzy uzyskaniem stopnia doktora, a złożeniem wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego, charakteryzuje się wyraźnym pod względem jakościowym rozwojem jego warsztatu naukowo – badawczego, dalszą konkretyzacją zainteresowań badawczych i dydaktycznych, a także eksperckich związanych z wykorzystaniem koncepcji oraz metod organizatorskich i zarządzania w doskonaleniu procesów funkcjonowania uczelni wyższych w praktyce. Świadczy to o stałym rozwoju i dojrzeniu Habilitanta do samodzielnego rozwiązywania w sposób naukowy problemów formułowanych zarówno przez teorię, jak i praktykę. Dr Marcin Lis jest moim zdaniem – pod względem prowadzenia prac badawczych i projektowych - dobrze przygotowanym pracownikiem naukowym, pracownikiem pełnym ciekawych, niekonwencjonalnych pomysłów i koncepcji naukowych.

Rekomendacja: Moja opinia nt. zgłoszonego przez dra M. Lisa wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki społecznej dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości jest pozytywna, bowiem dr M. Lis spełnia wymagania ustawowe. Wnoszę zatem do Rady Dyscypliny Naukowej Nauki o Zarządzaniu i Jakości Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej – w myśl art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauki* , - wniosek o dalsze jego procedowanie.

Jednocześnie uważam, że oceniana w postępowaniu habilitacyjnym monografia, [pomijam w tym miejscu dorobek naukowy], zasługuje na poparcie wniosku w postępowaniu konkursowym do nagród za najlepsze prace awansowe oraz nagrodę indywidualną Ministra Edukacji i Nauki.

Podstawowe informacje o Habilitancie

Dr Marcin Lis ukończył³ studia na Wydziale Zarządzania Akademii Ekonomicznej im. Karola Adamieckiego w Katowicach (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny) na kierunku Zarządzanie i Marketing, uzyskując z wynikiem b. dobrym w lipcu 2000 roku (nr dyplomu 11882) tytuł magistra ekonomii. Pracę magisterską pt. *Strategia marketingowa na przykładzie*

³ W gronie najlepszych absolwentów - list gratulacyjny Rektora Akademii Ekonomicznej im. K. Adamieckiego w Katowicach.

Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowo-Handlowego "Thermodom" Spółka z o.o. w Żorach przygotował pod kierunkiem dr hab. Andrzeja Limańskiego.

Z kolej stopień doktora nauk technicznych⁴ w zakresie górnictwa uzyskał na Wydziale Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej w Gliwicach w roku 2004 (21.09.2004; nr dyplomu 3246), broniąc rozprawę doktorską pt. *Wpływ jakości informacji na efektywność zarządzania w przedsiębiorstwie górniczym*. Promotorem rozprawy doktorskiej był dr hab. inż. Stanisław Kowalik, prof. nzw. w Pol. Śl., zaś recenzentami dr hab. inż. Henryk Przybył, prof. nzw. w Pol. Śl. oraz dr hab. inż. Marian Kopczewski, prof. Pol. Kosz. Na podstawie informacji z bazy OPI PIB, Habilitant reprezentuje wg klasyfikacji KBN: górnictwo i geologię inżynierską, zaś uprawiane specjalności to: ekonomika i organizacja górnictwa.

Habilitant z wynikiem bardzo dobrym ukończył także w roku 2021 w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej studia podyplomowe Master of Business Administration (Partner kierunku: EY Academy of Business).

Habilitant w okresie pracy zawodowej pracował zarówno w organizacjach związanych z sektorem nauki i szkolnictwa wyższego (niepubliczne uczelnie wyższe), jak i równocześnie (w okresie lat 09/2000 - 07/2013, w GK Telekomunikacja Polska SA /Orange Polska GK Telekomunikacja Polska SA⁵). W ramach pracy w korporacji, Habilitant zajmował się relacjami z klientem, w tym m.in. współpracą Telekomunikacji Polska SA z sektorem nauki. Kierowało to również coraz bardziej jego zainteresowania naukowo-badawcze w stronę zarządzania relacjami z klientem.

W ramach pracy w sektorze nauki i szkolnictwa wyższego, w latach 11/2000-03/2004 Habilitant pracował w Politechnice Śląskiej w Gliwicach na Wydziale Górnictwa i Geologii na stanowisku asystenta, a w latach 03/2008-09/2012 w Wyższej Szkole Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach na Wydziale Zarządzania i Wydziale Nauk Technicznych na stanowisku wykładowcy. Od roku 08/2013 – do chwili obecnej, zatrudniony jest w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej, obecnie na stanowisku adiunkta w Katedrze Zarządzania na Wydziale Nauk Społecznych. Aktualnie w uczelni tej pełni funkcję Prorektora ds. Studenckich i Współpracy z Otoczeniem.

Dr M. Lis za osiągnięcia zawodowe był - przez Rektora Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej - wielokrotnie [razem otrzymał 9 nagród i wyróżnień] nagradzany i wyróżniany za działalność naukowo - badawczą, wdrożeniową, dydaktyczną, popularyzatorską i organizacyjną. Także wielokrotnie, został wyróżniony za działalność organizacyjną, dydaktyczną, wdrożeniową i popularyzatorską przez interesariuszy społecznych tj. Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej, Szkoły Ogólnokształcące, a zwłaszcza partnerów biznesowych Uczelni⁶. Tej ostatniej działalności tj. zarządzaniu relacjom nauka – biznes, zostało poświęcone główne osiągnięcie naukowe Habilitanta zgłoszone do oceny w niniejszym postępowaniu habilitacyjnym.

Ponadto za działalność naukowo-badawczą, dydaktyczną oraz organizacyjną w obszarze nauki Habilitant został wyróżniony *Medalem Komisji Edukacji Narodowej* (2014), oraz *Złotą Odznaką Za Zasługi dla Województwa Śląskiego* (2021).

Habilitant w okresie zatrudnienia w jednostkach naukowych ściśle i etatowo współpracował z organizacjami gospodarczymi i publicznymi. Odbył też liczne kursy i szkolenia w kraju i za granicą podnoszące jego kwalifikacje zawodowe.

Habilitant wykazuje się również aktywnością na polu działania w środowiskowych organizacjach naukowych. W roku 2021 roku wybrany został na członka Zarządu Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (oddział w Katowicach). Ponadto jest członkiem Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa (od roku 2014 jest wiceprezesem Zarządu O/Dąbrowa Górnicza), od roku 2014 jest również członkiem European Management Association oraz Marketing Science Institute (od 2004), a od roku 2019 The European Academy of Management. W roku 2020 Habilitant dołączył do zespołu projektowo-badawczego Transgranicznej Sieci Euro-Institutów (TEIN - Transfrontier Euro-Institut Network) z siedzibą w Kehl (Kehl/Strasbourg).

Dokonując reasumptji sylwetki Habilitanta, jawi się ona dwojako i bardzo korzystnie. Z jednej strony mamy do czynienia z doświadczonego menedżerem, posiadającym wieloletnie, bogate doświadczenia praktyczne związane z zarządzaniem relacjami z klientem. Z drugiej zaś, o zdobywającym równocześnie w trakcie wieloletniej współpracy, a następnie pracy w sektorze nauki i szkolnictwa wyższego, pracownikiem naukowym o bogatym doświadczeniu badawczym, publikacyjnym i dydaktycznym, koncentrującym swoje doświadczenia poznawcze na łączeniu wiedzy i działania w obszarze współpracy i budowania relacji nauka – biznes, biznes – nauka, dla uzyskiwania obustronnych korzyści. To bardzo ważne stwierdzenie. Przesądza ono moje spojrzenie na jakość osiągnięć naukowych dra M. Lisa w ocenie jego dokonań w postępowaniu o nadanie stopnia dr hab. oraz poziom głównego osiągnięcia naukowego.

Informacje o obowiązujących przepisach prawa i kryteriach oceny

Podstawą prawną oceny osiągnięć naukowych i aktywności naukowej Habilitanta, stanowi art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.).

Art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 w/w ustawy mówi, że stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

- 1) posiada stopień doktora;
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:
 - a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, **lub**
 - b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowym lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, **lub**
 - c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;
- 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Zawarte w/w artykule kryteria (*znaczy wkład w rozwój dyscypliny ... , oraz istotna aktywność naukowa*) pozwalają - w konkluzji dokonanej oceny - stwierdzić, czy osiągnięcia naukowe dra Marcina Lisa, odpowiadają wymaganiom określonym w/w artykule ustawy ...

⁴ Habilitant, pracując jednocześnie w Grupie Kapitałowej Telekomunikacja Polska SA z siedzibą w Katowicach (Pion Kontaktów z Klientami; Dywizja Obsługa i Sprzedaż), w tym samym roku (10/2000) podjął studia doktoranckie na Wydziale Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

⁵ W tym od roku 2006 roku na stanowisku *Dyrektora Jednostki Klientkiej oraz Eksperta ds. Systemu Zarządzania Jakością i Procesami* w Orange Polska (Grupa Kapitałowa Telekomunikacja Polska S.A., Pion Kontaktów z Klientami; Dywizja Obsługa i Sprzedaż). W dniu 10.09.2007, Habilitant wpisany został do ewidencji osób należących do państwowego zasobu kadrowego prowadzonej przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w Warszawie (Departament Państwowego Zasobu Kadrowego) na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych (DPZK 9153-506(2)157).

⁶ Szerzej patrz zał. 7 pt. *Wybrane dyplomy, certyfikaty ...*

Informacje o ocenianych osiągnięciach naukowych Habilitanta

□

A. Ocena dorobku przed habilitacyjnego z perspektywy istotnej aktywności naukowej – por. art. 219 ust. 1 pkt. 3. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauki.

□
Stwierdzam, że przebieg pracy zawodowej dra M. Lisa i jej wyniki - w świetle art. 219 ust. 1 pkt. 3 ustawy ..., – stanowią podstawę aby sformułować w pełnym zakresie rekomendację popierającą starania dra M. Lisa o nadanie stopnia dra hab. I tak:

Ocena osiągnięć naukowych Habilitanta ujmowana z perspektywy danych naukometrycznych⁷, pozwala stwierdzić, że efektem pracy naukowo-badawczej dra M. Lisa są wydane w różnych formach publikacje (76), które opublikowane zostały zarówno w Polsce, jak i zagranicą. Index Hirscha dra M. Lisa, w bazie Scopus wynosi 6 (79 cytowań), w bazie Web of Science: 4 (45 cytowań), w bazie Research Gate 7 (109 cytowań), w bazie Google scholar 8 (142 cytowań). Sumaryczny Impact Factor (Web of Science) wynosi 22.567 IF⁸, a wskaźnik CiteScore (Scopus) wynosi 52.9⁹. Łączna liczba punktów MNiSW za publikacje naukowe wynosi 1270,76. W mojej ocenie uzyskane wskaźniki są ponad przeciętne w stosunku do tych jakie uzyskują kandydaci do stopnia dra hab. w dyscyplinie NoZiJ. Zwłaszcza wskaźnik IF jest imponujący. Bardzo dobrze świadczą o aktywności Habilitanta i wartości poznawczej prezentowanych przez niego treści.

Swoj dorobek naukowy dr M. Lis upowszechniał w szerokim zakresie na łamach znanych i wartościowych w dyscyplinie NoZiJ publikatorów. M.in., był on upowszechniany na łamach takich czasopism krajowych jak: "Logistyka", "Engineering Management in Production and Services", "Journal of Modern Science", "Polish Journal of Management Studies", "Journal of Modern Science", znanych wydawnictwach Wydawnictwie Logos Verlag w Berlinie, Wydawnictwie Adam Marszałek w Toruniu, wydawnictwach Uniwersytetów Ekonomicznych w Katowicach, czy w Krakowie, Politechnice Zielonogórskiej, Politechnice Śląskiej, Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku Białej, a także wydawnictwach polskich uczelniach niepublicznych (m.in. Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej, Akademii im. J. Długosza w Częstochowie, Wyższej Szkole "Humanitas" w Sosnowcu, Wyższej Szkole Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach, czy Wyższej Szkole Menedżerskiej w Warszawie) oraz zagranicznych: "Procedia - Social and Behavioral Sciences" (Elsevier), "International Journal for Quality Research" (Serbia/Czarnogóra), "Energies" (Szwajcaria), "Acta Montanistica Slovaca" (Słowacja), "Sustainability" (Szwajcaria), "Cultural Management: Science and Education" (Niemcy), "Social Sciences" (Szwajcaria). Pozytywnie oceniam skalę, miejsca i zakres geograficzny lokowania i upowszechniania swojego dorobku naukowo-badawczego przez dra M. Lisa. Reasumując - W mojej ocenie dane naukometryczne oraz zasięg krajowy - międzynarodowego oddziaływania publikowanych przez dra M. Lisa treści (patrz; miejsca publikacji), świadczą o rozpoznawalnej - w Polsce i środowisku międzynarodowym NoZiJ - pozycji naukowej, a zarazem bardzo dobrze o dokonaniach.

Ocena osiągnięć naukowych Habilitanta ujmowana z perspektywy ilości publikacji, pozwala stwierdzić, że w trakcie swej pracy naukowej i badawczej dr M. Lis - według dostarczonej dokumentacji [patrz: Autoreferat ... , (ss. 28-43) oraz Wykaz osiągnięć naukowych ... , (zestawienie ilościowe), s. 32] - po uzyskaniu stopnia doktora, stał się łącznie autorem/współautorem 68 publikacji, w tym 32 (tj. 47 proc.) publikacji opublikowano w języku angielskim. Łącznie jest autorem/współautorem 76 publikacji; zaś 8 z nich (4 samodzielnie i 4 współautorskie) Habilitant wykonał przed uzyskaniem stopnia doktora. Na łączną liczbę 68 publikacji przygotowanych po uzyskaniu stopnia doktora, 26 (tj. prawie 40 proc.) przygotowanych zostało samodzielnie przez dra M. Lisa. Z kolei w pracach współautorskich (patrz; Wykaz osiągnięć naukowych ... , ss. 4-15), wyraźnie widać jego istotny merytoryczny i metodyczny oraz zauważalny wkład w ich treść i wartość poznawczą. Po uzyskaniu stopnia doktora, rozpatrując jego dorobek naukowy (osiągnięcia naukowe) z perspektywy struktury i charakteru przygotowanych przez Habilitanta publikacji, można zauważyć, że ma on na koncie wszystkie ich rodzaje/formy. Jest zarówno autorem/współautorem monografii naukowych (4), rozdziałów w monografiach naukowych (33), redakcji naukowej monografii naukowych (8), czy artykuły naukowe (23). Dorobek ten pod względem ilościowym i rodzajowym uznać należy za satysfakcjonujący. Intensywnie budowany był on od momentu zatrudnienia w Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej, tj. przez ostatnie siedem lat - ok. 84 proc. dorobku powstało w latach 2014-2021.

Zdecydowaną większość przygotowanych przez Habilitanta publikacji stanowią publikacje recenzowane. Są one zamieszczone głównie w publikatorach mających międzynarodowy (patrz IF Habilitanta), zasięg naukowego i praktycznego oddziaływania, a także (może w mniejszym stopniu) krajowy, choć brakuje w nich takich polskich czasopism jak: Przegląd Organizacji, Organizacja i Kierowanie PAN, czy Management). Stwarza to możliwość zapoznania się z propozycjami Habilitanta przez szerokie środowisko. Fakt ten pogłębia spora aktywność kandydata jako recenzenta (w tym dla czasopism zagranicznych), jak i uczestnika przygotowanych przez środowisko konferencji naukowych. [patrz; Załącznik pt. Wykaz osiągnięć naukowych ... , ss. 16-18 (zał.4).

Ocena osiągnięć naukowych Habilitanta ujmowana z perspektywy merytoryczno – metodycznej, pozwala na stwierdzenie w tematyce krąg jego zainteresowań naukowych lokalizuje się w dwóch nurtach/obszarach poznawczo – badawczych NoZiJ. Zostały one komunikatywnie zilustrowane na rys. 6 w Autoreferacie ... , s.29. Należy do nich:

- W nurcie pierwszym, problematyka Zarządzania organizacją w wymiarze projektowym, która nawiązuje do dwóch subdyscyplin NoZiJ, mianowicie: Zarządzania procesami i projektami¹⁰ oraz Zarządzania innowacjami¹¹. Przejawia się ona w podejmowaniu przez Habilitanta w swoich publikacjach treści dotyczących takich zagadnień, jak: organizacja projektowa, zarządzanie funduszami/projektami europejskimi, nowoczesne modele zarządzania projektami, zarządzanie ryzykiem w projektach.

⁷ Szczegóły patrz: Autoreferat ... , s. 49 (zał. 3) oraz Wykaz osiągnięć naukowych ... , ss. 29-32 (zał.4).

⁸ Składa się na niego 9 publikacji (6 publikacji w czasopiśmie Sustainability, 2 publikacje w czasopiśmie Energies oraz 1 publikacja w czasopiśmie Acta Montanistica Slovaca).

⁹ Składa się na niego 18 publikacji (6 publikacji w czasopiśmie Sustainability, 2 publikacje w czasopiśmie Energies, 3 publikacje w Polish Journal of Management Studies, 1 publikacja w Acta Montanistica Slovaca, 2 publikacje w Engineering Management in Production and Services, 1 publikacja w International Journal for Quality Research, 2 publikacje w Social Sciences oraz 1 publikacja w Cultural Management: Science and Education).

¹⁰ Składa się na nią problematyka; metod doskonalenia procesów, projektowanie architektury procesów (w tym modelowanie procesów), metody zarządzania procesami, metodyki zarządzania projektami.

¹¹ Składa się na nią problematyka; zarządzanie badaniami i rozwojem, otwarte innowacje i ich formy, modele procesów innowacyjnych, istota, typologia i źródła innowacji.

- W nurcie drugim, problematyka *Technologiczne wymiary innowacji w zarządzaniu organizacją*, która nawiązuje do dwóch subdyscyplin NoZiJ, mianowicie: *Zarządzania jakością*¹² oraz *Zarządzania innowacjami*¹³. Przejawia się ona w podejmowaniu przez Habilitanta w swoich publikacjach treści dotyczących takich zagadnień, jak: *innowacyjne systemy zarządzania, zarządzanie relacjami z klientem (CRM), nowoczesne technologie, transformacja cyfrowa, zrównoważone zarządzanie energią*.

Syntezę, a zarazem punkt kumulujący i spinający nurty zainteresowań badawczych dra M. Lisa, stanowi zgłoszone w niniejszym postępowaniu habilitacyjnym główne osiągnięcie naukowe, w postaci monografii pt. *Kształtowanie relacji uczelni z przedsiębiorstwami w warunkach transformacji cyfrowej*, PWN, Warszawa 2021.

Ocena osiągnięć naukowych Habilitanta ujmowana z perspektywy działalności realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej W odniesieniu do Habilitanta działalność ta nosi charakter nie tylko badawczy, czy naukowo-dydaktyczny (staże¹⁴), ale i popularyzatorski¹⁵. Pokazuje skalę i zakres udziału Habilitanta w międzynarodowych i krajowych projektach badawczych o charakterze naukowym, a także jego oddziaływanie na środowisko naukowe i gospodarcze¹⁶. Działalność tę oceniam bardzo wysoką. Jest ona szeroka i różnicowana zarówno pod względem geograficznej współpracy Habilitanta z innymi uczelniami (krajowymi i zagranicznymi), instytucjami kultury oraz organizacjami publicznymi czy biznesowymi, jak i pod względem merytorycznego zakresu podejmowanej we współpracy problematyki. W całym okresie swojej pracy Habilitant był osobą aktywną i mocno zaangażowaną (indywidualnie i zespołowo) w realizację projektów naukowych i badań naukowych. A zatem nie trudno wypowiedzieć się o posiadanych przez kandydata umiejętnościach organizowania zespołowych prac naukowych, kierowania nimi i formułowania celów naukowych. A takich odpowiedzi poszukuje się m.in. poprzez procedurę postępowania habilitacyjnego i realizowane w nim postępowanie oceniające. Mają one potwierdzić zdolność Habilitanta do samodzielnej pracy naukowej i kierowania zespołami naukowymi. W mojej opinii świadczą, iż Habilitanta posiadał sprawność badawczą umożliwiającą samodzielne wyznaczanie przez niego celów naukowo – badawczych i realizowanie badań naukowych. Pozwala to spojrzeć na dra M. Lisa – z perspektywy dorobku naukowego - jak na osobę, która posiada spory potencjał w zakresie dojrzałości metodycznej, mogący w przyszłości pomóc mu w skutecznym pełnieniu roli promotora i przewodnika metodycznego przy realizacji prac o charakterze naukowym przez inne osoby. Wykazuje też – w obszarze zainteresowań naukowych – dużą aktywność ekspercką [patrz, *autoreferat o zainteresowaniach ...*, ss. 14-15]. Moja ocena w zakresie przedstawionej działalności jest wysoka¹⁷. Czyni to z dra M. Lisa, pracownika badawczo - naukowego i dydaktycznego oraz organizatora nauki, wysokiego formatu.

Reasumując ten obszar oceny, tj. zakres zaangażowania naukowego i publikacyjnego dra M. Lisa uważam za spełniający wymagania art. 219 ust.1 pkt. 3 ustawy ... , na wysokim poziomie.

W uzupełnieniu oceny sylwetki i dokonań naukowych Habilitanta, warto również zwrócić uwagę na **zakres jego aktywności dydaktyczno – organizacyjnej**, który uznaję za ciekawy i w pełni wystarczający dla pozytywnej oceny tego obszaru¹⁸. Tematycznie dorobek dydaktyczny, stanowi pochodną jego zainteresowań naukowych, które dotyczą różnych aspektów problematyki zarządzania i obejmują tematykę: *zarządzania procesami i projektami zarządzania innowacjami, innowacyjnych systemów zarządzania, zarządzania relacjami z klientem (CRM), nowoczesnych technologii, transformacji cyfrowej, zrównoważonego zarządzania energią*. Jest autorem sylabusów oraz autorskich programów wykładów i ćwiczeń do w/w przedmiotów. Posiada doświadczenie w prowadzeniu seminarium na poziomie inżynierskim/licencjackim i magisterskim. Kandydat posiada poważne osiągnięcia i doświadczenie w zakresie **aktywności organizacyjnej**¹⁹. Lista pełnionych funkcji jest bogata, Aktualnie – od roku 2017 – pełni funkcję Prorektora ds. Studenckich i Współpracy z otoczeniem w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej.

Syntetyczna ocena osiągnięć naukowych dra M. Lisa pozwala na stwierdzenie, że Habilitant w swoich pracach naukowych sprawnie łączy wyniki badań empirycznych z teorią i vice versa. Wskazuje to na umiejętne rozpoznawanie przez Habilitanta ważnych i aktualnych problemów funkcjonowania i wzajemnej współpracy sektora szkolnictwa wyższego z biznesem, a także na umiejętność formułowania wniosków, jak również możliwość praktycznej aplikacji formułowanych propozycji. Habilitant w sposób szeroki upowszechnia wyniki badań naukowych w publikacjach w piśmiennictwie naukowym o zasięgu zarówno zagranicznym/międzynarodowym, jak i krajowym.

Generalnie tematyka podejmowana w publikacjach przez dra M. Lisa jest aktualną, dobrze osadzoną w polskiej rzeczywistości sektora edukacji na poziomie wyższym i przepływu wiedzy – uczelnia/biznes/uczelnia - w warunkach transformacji cyfrowej, rozpatrywana z perspektywy budowania relacji i uzyskiwania wzajemnych korzyści.

Dorobek ten – w badanym obszarze - uznać można za oryginalny, a spostrzeżenia, propozycje i wnioski wynikające z tych opracowań za ciekawe i wywierające znaczny wpływ na rozwój dyscypliny NoZiJ. Niewątpliwie (patrz; wskaźniki) jest on znany specjalistom oraz praktykom, którzy interesują się tą problematyką. Publikacje dra M. Lisa dotyczą zarówno naukowo, jak i praktycznie słabo w warunkach polskich rozpoznanego zagadnienia.

Habilitant umiejętnie łączy pracę dydaktyczną z pracą ekspercką i doświadczeniami praktycznymi. Wzbogacają one jego warsztat naukowy i dydaktyczny, co czyni dokonywany przez niego w publikacjach oraz treściach wykładów przekaz, bardzo aktualnym, osadzonym we współczesnej rzeczywistości społeczno-gospodarczej. Umiejętność integracji doświadczeń praktycznych i dydaktycznych uznaję za dużą zaletę Habilitanta.

□

¹² Składa się na nią problematyka; *technik i metod zapewnienia/doskonalenia jakości produktów oraz procesów, systemowe zarządzanie jakością środowiskiem/bezpieczeństwem*.

¹³ Składa się na nią problematyka; *zarządzanie w warunkach automatyzacji i robotyzacji procesów operacyjnych, kształtowanie relacji w zarządzaniu usługami, postęp techniczny i organizacyjny*.

¹⁴ Habilitant odbył liczne staże naukowe i dydaktyczne w uczelniach zagranicznych m.in. w Moravian Business College [(Ołomuniec, Republika Czeska), X 2013, VI 2014, VI 2015, V 2016, IV 2017]; Bifröst University [(Borgarnes, Islandia), VI 2014]; Technická Univerzita Ostrava – Uniwersytet Techniczny w Ostrawie [(Ostrava, Republika Czeska), VI 2015, VII 2016, VII 2017, VII 2018]; Technical University of Liberec [(Liberec, Republika Czeska), okres 2019 – 2020]; a także w Biurze Gubernatora Stanu Nevada [(Nevada, Stany Zjednoczone), VI 2016] oraz w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie [(Kraków, Polska), okres III 2018, III 2019 oraz III 2020]. Generalnie staże te dotyczyły zagadnień innowacyjności i przedsiębiorczości, transferu innowacyjnych rozwiązań w zakresie edukacji. [Vide; *Wykaz osiągnięć naukowych ...*, ss. 22-23 (zał.4)].

¹⁵ Vide; *Autoreferat ...*, s. 48 (zał. 3).

¹⁶ Vide; *Autoreferat ...*, s. 30-43 (zał. 3) oraz *Wykaz osiągnięć naukowych ...*, ss. 20-28 (zał.4).

¹⁷ Podkreślenia wart jest też fakt, że Habilitant w latach 2004-2021 był recenzentem 37 tekstów naukowych dla redakcji międzynarodowych czasopism i zagranicznych konferencji oraz czasopism polskich. [vide; *Wykaz osiągnięć naukowych ...*, ss. 23-24 (zał.4)].

¹⁸ Vide; *Autoreferat ...*, s. 43-48 (zał.3).

¹⁹ Vide; *Autoreferat ...*, s. 46 (zał.3).

B. Ocena głównego osiągnięcia naukowego pt. *Kształtowanie relacji uczelni z przedsiębiorstwami w warunkach transformacji cyfrowej*. Charakterystyka i ocena merytoryczna monografii – por. art. 219 ust. 1 pkt. 2. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

□

Podjęty w monografii problem badawczy²⁰ [*długotrwałe relacje uczelnia-biznes w warunkach transformacji cyfrowej*] uznaję za zagadnienie ciekawe teoretycznie-poznawczo, a także aplikacyjnie. Przyjęty do badań obiekt – relacje uczelnia/biznes²¹/uczelnie – to wdzięczny, ale jednocześnie nietypowy i bardzo trudny dla wielu dyscyplin obiekt poznania. Fakt ten przesądza o tym, że podjęty problem uznać można za niemal dziewiczy, zwłaszcza gdy rozpatrujemy go w kontekście dynamicznie rozwijającej się transformacji cyfrowej otoczenia. W tych warunkach, w postaci transformacji cyfrowej, uczelnie i biznes jako instytucje, których zadaniem jest uzyskiwanie obopólnych korzyści z tych relacji, stają przed nowymi, nieznanymi im dotychczas wyzwaniami, którym muszą sprostać. Poznanie owych relacji w tych warunkach oraz kreacja sposobów i modelu tych relacji, stanowi kluczową przesłankę zajęcia się nimi jako obiektem badań. O tym właśnie problemie i propozycji jego rozwiązania, traktuje oceniana monografia.

Podjęty problem i próba jego rozwiązania, uznaję za jedno z ważniejszych zagadnień związanych z rozwojem polskich uczelni, poprawą ich pozycji konkurencyjnej na rynku, budowania cech przedsiębiorczych, a także realizacją ich misji na rzecz cywilizacji i społeczeństwa.

Obserwując publikacje i prowadzone w tym zakresie problemowym w Polsce badania, można z całą pewnością stwierdzić, że brakuje w niej opracowań kompleksowych i diagnozujących ów problem, aktualizujących o nim stan wiedzy i ujmujących – interdyscyplinarnie, w tym także z punktu widzenia teorii i praktyki organizacji i zarządzania – problematykę funkcjonowania i rozwoju relacji uczelnia/biznes/uczelnia we współczesnych, cyfrowych realiach. Dobrze się stało, że Habilitant – który od wielu lat zajmuje się w swoich badaniach tą problematyką – dokonał ciekawej jego syntezy, którą przedstawił w postaci ocenianej monografii naukowej. To dodatkowo podkreśla jakość i wartość recenzowanej pracy. Warto zauważyć, że wiele kwestii w tym zakresie, zwłaszcza nowych [dotyczących budowania owych relacji w warunkach dynamicznie przebiegającej transformacji cyfrowej], nie zostało jeszcze ostatecznie wyjaśnionych i usystematyzowanych. Relacje te ewoluują i wciąż budzą wiele pytań wśród badawczy. Stąd na uznanie zasługuje dostrzeżenie przez Habilitanta luki poznawczej²² (teoretycznej, metodycznej i empirycznej²³) i umiejętność – poprzez własne badania – podjęcie udanej próby jej zmniejszenia. To jest ważna cecha kandydata na samodzielnego pracownika nauki.

Oceniana monografia jest nie tylko odpowiedzią na potrzeby dydaktyki i praktyki gospodarczej związanej z efektywnym zarządzaniem uczelniami wyższymi i kształtowaniem przez nią obopólnych korzyści z wykorzystania kierowanej do otoczenia wiedzy w postaci wyników prowadzonych badań naukowych w warunkach transformacji cyfrowej, która znacznie przyspiesza i wzbogaca narzędziami o charakterze technologicznym, proces i przebieg tych relacji. Stanowi także rzetelne studium teoretyczno-empiryczne, obejmujące m.in. solidne porządkowanie terminologii, wyczerpującą analizę wykorzystania technologii cyfrowych w procesie kształtowania relacji uczelnia/biznes/uczelnia, a także zbudowanie nowego [sprawnego w sensie prakseologicznym mechanizmu – vide model kształtowania relacji uczelni z przedsiębiorstwami w warunkach transformacji cyfrowej], podejścia do kształtowania tych relacji. Podjęta zatem w monografii problematyka i sposób jej rozwiązania, obok walorów poznawczych, posiada ważne znaczenie aplikacyjne. Te ostatnie jest wynikiem przedstawienia identyfikowanych i diagnozowanych zagadnień w oparciu o szerokie – dobrze opisane, zilustrowane graficznie, wyjaśnione merytorycznie i przeprowadzone²⁴ – badania empiryczne zrealizowane na przykładzie polskich uczelni i przedsiębiorstw.

Możliwość rozwiązania w sposób naukowy sformułowanego w monografii problemu badawczego, stanowi dla badanych obiektów nie tylko kluczowy składnik poprawy efektywności, ale przede wszystkim swoisty know-how budowania pozytywnego potencjału ich konkurencyjności i wartości społecznej. W takim też *poprawnie zaprezentowanym i przeprowadzonym metodycznym ujęciu* [patrz *cel główny*²⁵ i *cele szczegółowe*²⁶], Habilitant z jednej strony prezentuje łącznie sprawny warsztatowo i znaczący potencjał badawczo-poznawczy, z drugiej zaś zakreśla ogólny obszar prowadzonych studiów i analiz piśmiennictwa światowego i krajowego [rozdziały 1-3] oraz badań empiryczno-projektowych [rozdział 4 i 5]. Te ostatnie rozdziały oparte zostały zarówno na mieszczących się w nurcie badań interpretacyjnych *badaniach jakościowych* (wyrażonych pięcioma pytaniami badawczymi²⁷), jak i przeprowadzone zgodnie z procedurą badań pozytywistycznych *badania ilościowe* (wyrażone zostały w postaci trzech hipotez badawczych²⁸). A zatem w *triadzie i kontekście teoretyczno-badawczo-koncepcyjnym* [w tym prezentując autorską propozycję *modelu kształtowania relacji ...*], Habilitant prowadzi w sposób, bardzo sprawny warsztatowo, rzetelny naukowo, ciekawy i interesujący od strony poznawczej, wywód.

²⁰ **Problem badawczy** monografii dotyczy kształtowania długotrwałych relacji uczelni z przedsiębiorstwami w oparciu o wartość, jaką stanowi wiedza o technologiach cyfrowych. (s.10). *Problem ten można sprowadzić do pytania: jak kształtować długotrwałe relacje ...?* (s. 131)

²¹ Przez określenie biznes rozumiem w swojej wypowiedzi zarówno przedsiębiorstwa komercyjne, jak i przedsiębiorstwa publiczne, a także organizacje pożytku publicznego, w tym non profit.

²² Moim zdaniem owa luka pokazana została przez Habilitanta w sposób intuicyjny i opisowy. Szkoda, że dr M. Lis nie przeprowadził dla jej określenia pogłębionych analiz bibliometrycznych i badań wg baz danych WoS, Scopus, czy Google Scholar, m.in. w postaci map semantycznych dotyczących podjętego zagadnienia.

²³ Vide; Autoreferat ..., s. 7-8 (zał.3).

²⁴ Szerzej patrz: rozdział 4.1. pt. *Metodyka procesu badawczego*, ss. 129-142.

²⁵ **Celem monografii ... jest opracowanie modelu kształtowania relacji uczelni wyższych i przedsiębiorstw w kontekście transformacji cyfrowej.** (s. 11).

²⁶ **Celami szczegółowymi**, są: 1. Wskazanie tych cech i kompetencji uczelni, które sprzyjają współpracy międzyorganizacyjnej z przedsiębiorstwami; 2. Określenie czynników wpływających na kształtowanie długotrwałych relacji uczelni z przedsiębiorstwami; 3. Identyfikacja technologii cyfrowych o kluczowym znaczeniu w procesie nawiązywania i wzmocnienia więzi uczelni z przedsiębiorstwami; 4. Zdefiniowanie mechanizmu i składowych modelu normatywnego obrazującego proces kształtowania długotrwałych relacji szkół wyższych z przedsiębiorstwami; 5. Opracowanie procedury postępowania badawczego umożliwiającego budowę modelu normatywnego (optymalizacyjnego) kształtowania długotrwałych relacji uczelni z przedsiębiorstwami. (s. 9).

²⁷ **Pytania badawcze** dotyczyły: P1: w jaki sposób transformacja uczelni w organizację przedsiębiorczą i oparta na wiedzy sprzyja jej współpracy międzyorganizacyjnej z przedsiębiorstwami?; P2: jakie czynniki mają wpływ na kształtowanie długotrwałych relacji uczelni z przedsiębiorstwami?; P3: które technologie cyfrowe są istotne w procesie nawiązywania i wzmocnienia więzi uczelni z przedsiębiorstwami?; P4: jakie są składowe modelu obrazującego proces kształtowania długotrwałych relacji szkół wyższych z przedsiębiorstwami (jaki model będzie odzwierciedlał ten proces)?; P5: jakie są możliwości zastosowania i łączenia różnych metod badawczych w rozpoznaniu procesu kształtowania długotrwałych relacji uczelni z przedsiębiorstwami? Pozwoliły one określić stan jak uczelnie powinny kształtować długotrwałe relacje z przedsiębiorstwami, by pozyskać lojalnych interesariuszy i w rezultacie wzmocnić swoją pozycję na rynku usług szkolnictwa wyższego.

²⁸ **Hipotezy badawcze**: H1: Wiedza uczelni o technologiach cyfrowych wywiera stymulujący (dodatni) wpływ na skłonność przedsiębiorstw do nawiązania więzi z uczelniami; H2: Wiedza uczelni o technologiach cyfrowych wywiera stymulujący (dodatni) wpływ na skłonność przedsiębiorstw do wzmocnienia więzi z uczelniami; H3: Długotrwałe relacje uczelni z przedsiębiorstwami mogą być kształtowane w oparciu o wartość mającą swoje źródło w wiedzy o technologiach cyfrowych (wszystkie wyodrębnione przez autora czynniki skupiające wiedzę uczelni o technologiach cyfrowych wywierają stymulujący tj. dodatni wpływ na skłonność przedsiębiorstw do nawiązania i wzmocnienia więzi z uczelniami).

Recenzowana monografia jest skutkiem prowadzonych przez Habilitanta od wielu lat badań naukowych. Jej głównymi zaletami są:

- o **wartościowo poznawcze** rozważania typu *desk research* dotyczące, podstaw teoretycznych [historycznych i współczesnych koncepcji funkcjonowania uczelni wyższej opartym na wykorzystaniu propozycji paradygmatu organizacji podporządkowanej wiedzy (tzw. uczącej się i ujmowanej w konwencji szkoły zasobowej zarządzania strategicznego)] i społecznie odpowiedzialnej; rozdziały 1-3]²⁹ oraz szczegółowe przedstawienie rozbudowanej metodyki przygotowania i przeprowadzenia badań empirycznych [wstęp i podrozdział 4.1.] – **myślę, że owa procedurę metodyczną [wsparta użytymi do badania narzędziami] można uznać za wzorcową i godną polecenia jako samodzielną wartość poznawczą, a zarazem dydaktyczną, jak należy przeprowadzać w sposób dojrzały proces badawczy.**
- o **przeprowadzone empiryczne badania ilościowe i jakościowe**³⁰ [por. podrozdział 4.1. oraz rozdziały 4]; dzięki badaniom Habilitanta, zweryfikowano przyjęte założenia oraz dokonano dających się zoperacjonalizować diagnostycznie i poznawczo projekcji [podstaw i warunków] służących opracowaniu autorskiej koncepcji *kształtowania relacji uczelnia/biznes/uczelnia ...*. Owe badania potwierdziły – co uznaję także za walor głównego osiągnięcia naukowego Habilitanta, jak i modelu badawczego oraz projektowego - ich użyteczność;
- o także **konceptyjne** [rozdział 5] [nowe spojrzenie] – sformułowanie **autorskiej [oryginalnej, a zarazem unikatowej] koncepcyjnie** propozycji rozwiązania [*model kształtowania relacji ...*] doskonalącego zamiar tworzenia **długotrwałych relacji uczelni wyższych z interesariuszami/partnerami przemysłowymi** [zwłaszcza kluczowymi] z punktu widzenia także rozwijania cech przedsiębiorczych tkwiących w uczelniach wyższych, zgodnie z koncepcją uniwersytetu przedsiębiorczego.

Poprzez w/w działania **Habilitant wniósł nowy, znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.**

Na sformułowane w monografii cele i hipotezy badawcze Habilitant skutecznie, w sposób merytorycznie uzasadniony [poparty badaniami własnymi], udziela satysfakcjonujących odpowiedzi, a także formułuje ciekawe wnioski i rekomendacje. Ich źródłem jest proces przeprowadzonych badań empirycznych i ich konfrontacja z poglądami proponowanymi w literaturze przedmiotu. Jest to bez wątpienia bardzo solidny atut recenzowanego opracowania. Moim zdaniem posiada ono wszelkie walory bardzo dobrej, opartej na ugruntowanej metodyce badawczej awansowej pracy naukowej, która wnosi nową wiedzę i istotne wartości, a tym samym znaczny wkład do teorii organizacji i zarządzania, a także twórczy poznawczo wkład w rozwój teorii i praktyki z zakresu zarządzania strategicznego, marketingowego, czy społecznej odpowiedzialności. Niewątpliwie jest to również w założeniu i realizacji, awansowa praca naukowa o charakterze interdyscyplinarnym. Temat monografii uważam za trafny i dobrze uzasadniony, zaś nadanie przez Habilitanta działaniom opisowym i badawczym oraz samej problematyce charakteru metodycznie uporządkowanego, uważam za ważne naukowe jego osiągnięcie. Stanowi ono gwarancję względnie wszechstronnego ujęcia rozważanych zagadnień.

Opracowana metodyka badań oraz poprawny dobór metod służących pogłębionej analizie, wnikliwemu opisowi i konkretyzującej projekcji badanego zjawiska [problemu], świadczy o znaczących kompetencjach badawczych Habilitanta.

Z obowiązku recenzenta pozwolę sobie zwrócić uwagę na następujące walory głównego osiągnięcia naukowego Habilitanta:

- **interdyscyplinarność podejścia** – przejawia się ona w przedstawieniu badanego problemu z wielu punktów widzenia; w konsekwencji tego procesu Habilitant rozszerzył paradygmaty organizacji opartej na wiedzy, a także zaproponował wykorzystanie paradygmatu antynomii w kształtowaniu długotrwałych relacji ze otoczeniem/środowiskiem biznesowym wykazując, że jest to zabieg uzasadniony merytorycznie ze względu na konieczność permanentnego zderzania się w uczelni tradycji z nowatorstwem, przez co wzbogacił badania nad szkolnictwem wyższym o dorobek zarządzania strategicznego, zarządzania marketingowego (CRM) oraz społecznej odpowiedzialności uczelni (SOU);
- **wieloaspektowy przegląd teorii i koncepcji** dotyczących badanego problemu z finalną koncentracją na autorskiej [w/w] propozycji rozwijającej wiedzę i praktykę organizatorską w tym zakresie; w konsekwencji tego procesu Habilitant wskazał możliwy kierunek zmian we współczesnych uczelniach w celu uelastyczenia zasobów oraz szerszego włączenia interesariuszy do współtworzenia wartości przez uczelnię i jej transferu do praktyki, co przybliżyło do odpowiedzi na pytanie: *dokąd uczelnie zmierzają?*
- **weryfikację założeń teoretycznych** poprzez wyniki i szczegółowe ich opracowanie dla dość szerokiego badania naukowego; w konsekwencji tego procesu Habilitant pokazał sposób w jaki można przeprowadzić badania empiryczne, których celem jest ustalenie zgodności cech z archetypami relacji, oraz zaproponował, jak operacjonalizować relacje procesu transferu/wymiany wiedzy uczelnia/biznes/uczelnia, co pozwala odpowiedzieć na pytanie: *w jakim miejscu uczelnie są?*

Uważam, że sformułowany przedmiot monografii stanowi atrakcyjny obszar badań, w którym można osiągnąć, zwłaszcza w Polsce interesujące rezultaty. Tym samym – dla środowiska – oceniana monografia nabiera większego znaczenia, bowiem wychodzi naprzeciw zarówno oczekiwaniom gospodarki, jak i nauki, wypełniając w zakresie podjętego tematu istniejącą lukę. Monografia stanowi bardzo ciekawe dzieło naukowe, w ramach którego Habilitant dokonał nie tylko kompetentnej, systematycznej i wnikliwej, ale także dobrze przemyślanej analizy problematyki związanej z podjętym tematem.

Nie stwierdzam jakis istotnych mankamentów, które obniżyły by pozytywną ocenę recenzowanej monografii. Niemniej jednak odczuwam swoisty niedosyt związany z brakiem [pogłębianego choćby jednego lub dwóch case study], dotyczących empirycznej analizy porównawczej badanego problemu.

Reasumując ocenę recenzowanej monografii pragnę podkreślić wyjątkową aktualność poruszanej w niej problematyki, bowiem w dyskusji prowadzonych w Polsce i krajach europejskich ścierają się obecnie różne koncepcje reform instytucjonalnych i zadaniowych, w tym także w zakresie budowania wzajemnych, długotrwałych relacji uczelni wyższych i biznesu. Wybór spośród tych koncepcji jest o tyle utrudniony, że ich funkcjonowanie i rozwój, ***jednocześnie spina i ścięra*** triada: ***dawnego z nowym***

²⁹ Monografia ta jest niezmiernie bogata w warstwie teoretycznej, oparta na docieklivej i rzetelnej analizie światowej i polskiej literatury, co stanowi o jej dużej wartości poznawczej. Wykorzystana do przygotowania monografii literatura jest bardzo aktualna, bowiem prawie 82 proc. wykorzystanej literatury powstało po roku 2000, zaś 50,13 proc. w latach 2011-2021. Autor dowodzi głębokiej znajomości współczesnego stanu wiedzy w badanym obszarze problemowym, a proponowane przez niego rozwiązania bazują na najnowszych wynikach badań w tym zakresie. Warto też podkreślić, że dr M. Lis w ten sposób ukazuje oryginalne podejście do specyfiki badanego problemu.

³⁰ Należy zauważyć, że również w warstwie empirycznej oceniana monografia przygotowana przez dra M. Lisa wnosi elementy nowej wiedzy, m.in. poprzez identyfikację i egzemplifikację relacji uczelni z przedsiębiorstwami i zaproponowania jako wehikułu kształtowania tych relacji transformacji cyfrowej, z jednej strony i syntezę wynikającą z operacjonalizacji badań statystyczno-empirycznych zawarta na rys. 5.2., ilustrując autorski model kształtowania długotrwałych relacji uczelnia/biznes/uczelnia, z drugiej. Zaproponowane przez Habilitanta ujęcie cech nosi charakter unikatowy i jest wartościowe zarówno pod względem poznawczym, jak i aplikacyjnym.

[paradoks], tj.: **tradycji** [odnoszącej się do przeszłości], **teraźniejszości** [tu i teraz, w tym tej opartej na transformacji cyfrowej] oraz **przyszłości** [niepewnej i nieznannej].

Z pewnością monografia przygotowana przez dra M. Lisa mocno i profesjonalnie włącza się w nurt dyskusji o koncepcjach, modelach i rezultatach prowadzonych w Polsce reform w sektorze szkolnictwa wyższego, **otwierając** – co z sukcesem czyni Habilitant - **nowe** – definicyjne, klasyfikacyjne, empiryczne, integracyjne i edukacyjne – **aspekty i perspektywy badania i poznawania tego problemu**. Chodzi o to aby proces zmian instytucjonalnych i zadaniowych w polskich uczelniach prowadzony był w sposób profesjonalny. Takie podejście gwarantuje im osiągnięcie zarówno skuteczności rynkowej, jak i społecznej.

Konkludując: według mojego przekonania walory naukowe głównego osiągnięcia naukowego tj. monografii pt. *Kształtowanie relacji uczelni z przedsiębiorstwami w warunkach transformacji cyfrowej*, odpowiadają wymogom art. 219 ust. 1 pkt. 2. ustawy ...

Tęchów, dnia 12 grudnia 2021 roku

